

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

**КОМИСИЯ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И УСТАНОВЯВАНЕ
НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ**

РЕШЕНИЕ

№ 318

Гр. София, 28.11.2013г.

Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, в състав:

Членове: **Катя Станева**
Николай Николов
Паскал Бояджийски

При участието на стенографа К.Н., като изслуша доклада на дирекция „Правна” по сигнал с рег. № С-85/28.03.2013г.. за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е образувано на основание чл. 23, ал. 1, предл. 2 от ЗПУКИ, въз основа на решение на КПУКИ по т. 10 от Дневния ред по Протокол №158/28.03.2013г.

Производството е образувано по отношение на И.В.Й., ЕГН ***** – изпълнителен директор на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД във връзка с твърдения от публикации в медиите, че е упражнил правомощия по служба в частен интерес на фирми на съпругата му.

На основание чл.22и, ал.1 от ЗПУКИ в регистъра на сигналите решението за образуване на производството е вписано с регистрационен номер С-85 от 28.03.2013г.

Комисията служебно е събрала следните доказателства: Справки в Търговския регистър за „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, „В.С.“ ЕООД, „Ю.Е.Ю.Е.“ ООД; Справка в НБД „Население“ относно И.Й.; Договор №3/12.02.2010г. за възлагане на управлението на неизпълнителен член на съвета на директорите на еднолично акционерно дружество с държавно имущество; Допълнително споразумение №1 към договор за възлагане управлението на неизпълнителен член на съвета на директорите на еднолично акционерно дружество с държавно имущество; Договор №2/16.02.2010г.

за възлагане на управлението на изпълнителен директор на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД; Протокол №1/12.02.2010г.; Протокол №5/12.02.2010г.; Устав на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД; Правила за работа на съвета на директорите на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД; Писмо изх. №488-1/25.02.2013г. на председателя на управителния съвет на „ЕВН България Електроразпределение“ ЕАД; Писмо с рег. №26-154-239/12.11.2012г. на изпълнителния директор на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД; Искане за проучване условията за присъединяване на обекти на разпределителните предприятия към преносната мрежа от 15.06.2009г., заявител „ЧЕЗ Разпределение България“ АД; Писмо изх. №3890/17.07.2009г. на ЕСО ЕАД; Предварителен договор №ЕП-190/2009г.; Искане от 13.10.2009г. за промяна условията за присъединяване в предварителен договор №ЕП-190/2009г.; Предварителен договор №ЕП 345/2010г.; Техническа документация – схеми – 5 стр.; Договор №ЕП-414/2010г. за присъединяване обекти на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД; Писмо рег. №53-00-580/15.06.2010г. до НЕК ЕАД с мнение за съгласуване работен проект за присъединяване обект „ЧЕЗ Разпределение България“ АД към електропреносната мрежа; Писмо изх. №04-14-165(1)17.05.2013г. на изпълнителния директор на НЕК ЕАД; Писмо №ПМО-4474/19.07.2013г. на изпълнителния директор на „ЕСО“ ЕАД.

С покана изх. № С-85#6/08.10.2013г. И.Й. е поканен на изслушване в КПУКИ. На заседанието пред Комисията от 24.10.2013г. същият се яви лично и с адв. Г.Х. бе изслушан по реда на чл. 26 от ЗПУКИ.

В обясненията си, дадени пред Комисията, Й. заяви, че като изпълнителен директор и член на съвета на директорите на „ЕСО“ ЕАД не попада в кръга на адресатите по чл. 1 от ЗПУКИ. Същият няма нито качеството на лице по чл. 3, т. 22 от закона, а именно на представител на държавата в органите на управление или контрол на търговски дружества с държавно участие в капитала, нито на такова по чл. 3, т. 23 - член на органите на управление или контрол на държавни предприятия, както и на други юридически лица, създадени със закон, с акт на държавен орган или на местно самоуправление. Сочи, че съгласно Правилника за реда за упражняване правата на държавата в търговските дружества с държавно участие в капитала, еднолични акционерни дружества с държавно участие в капитала се образуват с решение на Министерски съвет. Сочи, че „ЕСО“ ЕАД не отговаря на нито една от тези характеристики и не може да се приеме, че е еднолично акционерно дружество с държавно участие в капитала.

И.Й. заяви, че самата дейност на дружеството не е нито присъединяване на фотоволтаични централи ниско и средно напрежение на територията на дружествата „ЕВН“ и „ЧЕЗ“, нито по някакъв начин съгласуване на самите присъединения, даване на становища относно възможността за тяхното присъединяване, нито е свързана с изкупуването на електроенергията от тях, със сключването на договор за изкупуване на електроенергията и още по-малко с определяне на цените по изкупуването.

След като обсъди събраните в хода на административното производство доказателства, комисията установи следното от фактическа страна:

Производството по чл. 23 от ЗПУКИ е допустимо.

Същото е образувано на основание чл. 23, ал. 1, предл. 2 от ЗПУКИ, въз основа на решение на КПУКИ по т.10 от Дневния ред по Протокол №158/28.03.2013г.

В хода на производството не се установи наличие на процесуални пречки по смисъла на чл. 27 от АПК, а именно: липсва влязъл в сила административен или съдебен акт и няма доказателства за висящо производство в административна или съдебна фаза за горепосоченото лице.

Налице са достатъчно данни за извършване на проверка за наличие или липса на конфликт на интереси.

„Българският енергиен холдинг“ ЕАД е създаден на 18.09.2008г. с Решение на Министъра на икономиката, енергетиката и туризма с предмет на дейност придобиване, управление, оценка и продажба на участия в търговски дружества, осъществяващи стопанска дейност в областите на производството, добива, преноса, транзита, съхранението, управлението, разпределението, продажбата и/или изкупуването на природен газ, въглища, електрическа и топлоенергия, както и други видове енергия и суровини. „БЕХ“ ЕАД е акционерно дружество със 100% държавно участие в капитала.

„Националната електрическа компания“ ЕАД е дъщерно дружество на „БЕХ“ ЕАД, което осъществява лицензирани дейности по пренос, системно управление, производство на електрическа енергия от ВЕЦ и ПАВЕЦ, доставки на електрическа енергия на потребители, присъединени към преносната мрежа и на Електроразпределителните дружества и е страна по сключени дългосрочни двустранни договори за изкупуване на електроенергия.

На основание § 15 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за енергетиката е извършено отделяне на дейностите, свързани с управлението на електроенергийната система и с организиране на пазар на електрическа енергия от другите дейности на „НЕК“ ЕАД. С Решение по т. 1 от Протокол №РД-21-331/22.12.2006г. министърът на икономиката и енергетиката е дал разрешение „Националната електрическа компания“ ЕАД да учреди еднолично акционерно дружество с фирма „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД. С Решение №1 от 04.01.2007 г. по ф.д. № 16298/2006 г. по описа на Софийски градски съд е регистрирано еднолично акционерно дружество с фирма „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, със седалището и адрес на управление на дружеството в гр. София, район Лозенец, бул. „Джеймс Баучър“ № 51.

Предметът на дейност на дружеството е в съответствие с функциите на „ЕСО“ ЕАД, предвидени в Закона за енергетиката, а именно: единно оперативно планиране, координиране и управление на електроенергийната система на Република България; осъществяване на съвместната работа на електроенергийната система с електроенергийните системи на други страни; експлоатация, поддръжка и надеждно функциониране на електропреносната мрежа; поддържане и развитие на спомагателни мрежи; ремонтни дейности и услуги в областта на енергетиката; транзит на

електрическа енергия; организиране на пазар на електрическата енергия и други търговски дейности и услуги, които не са забранени от закона.

Дружеството има тричленен съвет на директорите и се представлява от изпълнителния директор.

В хода на производството се установи, че И.В.Й. заема длъжността член на съвета на директорите на „ЕСО“ ЕАД, по силата на Договор №3/12.02.2010г. С Договор №2/16.02.2010г. същият е определен за изпълнителен директор на „ЕСО“ ЕАД, която длъжност заема до 14.03.2013г. По преписката липсват данни лицето да е подало декларации по чл. 12, т.1-2 от ЗПУКИ.

По силата на договор за покупко-продажба, сключен на 30.04.2013г. между изпълнителния директор на „БЕХ“ ЕАД и изпълнителния директор на „НЕК“ ЕАД, е прехвърлена собствеността на капитала на „ЕСО“ ЕАД, като новият собственик на дружеството става „БЕХ“ ЕАД. Чрез отделянето на „ЕСО“ ЕАД от „НЕК“ ЕАД е изпълнено изискването на Третия енергиен либерализационен пакет на ЕС електропреносната мрежа на България да се управлява от независима компания, гарантираща достъп на доставчиците до капацитета на инфраструктурата.

Видно от справка в Национална база данни „Население“, И.В.Й. и В.К.Й. са съпрузи.

Видно от справка в Търговския регистър, „В.С.“ ЕООД е търговско дружество, със седалище и адрес на управление в гр. Плевен, ул. „В.Л.“ **, бл. ***. Първоначалният едноличен собственик на капитала е В.К.Й.. С договор за продажба на дружествен дял от 24.07.2012г. същата е прехвърлила своите 200 дяла, всеки един с номинална стойност 10 лв., представляващи 100% от дяловете на „В.С.“ ЕООД, на М.К.С. Към настоящия момент управител на дружеството е В.К.Й..

Видно от справка в Търговския регистър, „Ю.Е.Ю.Е.“ ООД е търговско дружество, със седалище и адрес на управление в гр. Плевен, ул. „Ц.Ц.“ **. Съдружници са Н.Д.М., с размер на дялово участие 2500 лв. (50%) и В.К.Й., с размер на дялово участие 2500 лв. (50%). Като управител е вписан Н.Д.М.

С писмо №488-1/25.02.2013г. на председателя на УС на „ЕВН България Електроразпределение“ ЕАД е предоставена информация за въведените в експлоатация електрически централи от ВЕИ производители към разпределителната мрежа на „ЕВН България Електроразпределение“ ЕАД, а именно:

- „В.С.“ ЕООД е собственик на ФТЕЦ-В.С. ЕООД, с. Татарево, обл. Хасково, подстанция Хасково, ниво на н.напрежение 0.4 kV, мощност 81.12 kW;
- „Ю.Е.Ю.Е.“ ООД е собственик на ФТЕЦ Ю Ес Ю – М., с. Маленово, подстанция Странджа, ниво на напрежение 0.4 kV, мощност 79.43 kW.

С писмо №С85#4/15.07.2013г. КПУКИ е изисквала информация сключвани ли са договори за обществени поръчки между „ЕСО“ ЕАД, от една страна, и „В.С.“ ЕООД и „Ю.Е.Ю.Е.“ ООД, от друга. С писмо №ПМО-4474/19.07.2013г. И.Л. (изпълнителен директор на „ЕСО“ ЕАД) уведомява, че към 19.07.2013г. „ЕСО“ ЕАД не е било страна и до тази дата не е сключвало договори с „В.С.“ ЕООД и „Ю.Е.Ю.Е.“ ЕООД във връзка с възлаганите от „ЕСО“ ЕАД обществени поръчки.

Въз основа на така изяснената фактическа обстановка, комисията установи следното от правна страна:

И.В.Й. заема длъжността изпълнителен директор на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД в периода 16.02.2010г.-14.03.2013г. Същият е притежавал качеството лице, заемащо публична длъжност, по смисъла на чл. 3, т. 22 от ЗПУКИ, като представител на държавата в орган на управление на търговско дружество с държавно участие в капитала.

Комисията не кредитира изложените от И.Й. възражения, че „ЕСО“ ЕАД не е търговско дружество с държавно участие в капитала. За да е налице такова, ЗПУКИ не поставя изисквания относно формата и размера на държавното участие. Обстоятелството, че „ЕСО“ ЕАД не е образувано с изричен акт на Министерски съвет е ирелевантно в конкретния случай, доколкото в ЗПУКИ не съществува норма, препращаща към цитирания Правилник за реда за упражняване правата на държавата в търговските дружества с държавно участие в капитала. Комисията приема, че участието на държавата в капитала на „ЕСО“ ЕАД се обосновава от факта, че едноличният собственик на капитала на „ЕСО“ ЕАД е притежаваното от Държавата чрез министъра на икономиката и енергетиката „НЕК“ ЕАД /след отделянето – „БЕХ“ ЕАД/.

Конституционният съд при тълкуване на разпоредбата на чл. 68, ал. 1 от КРБ застъпва становището, че службата в управление на публични предприятия – държавни и общински, е държавна служба по смисъла на Конституцията: „Тези предприятия стопанисват държавно и общинско имущество (публична собственост по смисъла на чл. 17, ал. 2 КРБ) и затова тяхното управление е публична функция, която приема юридическа форма в най-общ конституционен смисъл. Без значение е правната форма, в която е организирано публичното предприятие – държавна фирма, търговско дружество с държавно имущество и други“ – Решение №5/06.04.1993г. по конст. дело №6/1993г., обн., ДВ, бр. 31/13.04.1993г.

Следователно определящо за качеството „лице, заемащо публична длъжност“ е изпълнението на държавни функции и/или упражняването на властнически правомощия в публичноправния сектор. Цялостният анализ на компетентността на „ЕСО“ ЕАД сочи, че на него са възложени публичноправни функции, изцяло покриващи се с тези на държавен орган. Дружеството е овластено със Закона за енергетиката /чл. 108, ал. 1 от ЗЕ/ да осъществява единно оперативно планиране, координиране и управление на електроенергийната система на Република България. Възложените със закон правомощия на „ЕСО“ ЕАД са насочени изцяло в публичен, обществен интерес, определен от ефективното и целесъобразно управление на електроенергийната система на Република България.

Предвид така установения правен статут на „ЕСО“ ЕАД и дейността, която извършва, Комисията счита, че настоящият казус попада в хипотезата на чл. 3, т. 22 от ЗПУКИ и изпълнителният директор на „ЕСО“ ЕАД следва да се третира като лице, заемащо публична длъжност.

Видно от служебно извършената справка в НБД „Население“, между И.Й. и В.Й. са налице съпругески отношения, водещи до свързаност по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на ЗПУКИ. Свързани лица с Й. се явяват и двете фирми, в които В.Й. има участия – „В.С.“ ЕООД и „Ю.Е.Ю.Е.“ ООД.

Съгласно чл. 2, ал. 1 от ЗПУКИ, конфликт на интереси възниква, когато лице, заемащо публична длъжност, има частен интерес, който може да повлияе върху безпристрастното и обективно изпълнение на правомощията или задълженията му по служба. Понятието частен интерес е дефинирано чрез въведеното в ал. 2 на чл. 2 определение за облага – всяка облага от материален или нематериален характер за лице, заемащо публична длъжност, или за свързани с него лица, включително всяко поето задължение.

Осъществяването на фактическия състав на разпоредбата следователно изисква кумулативно: наличие на лице, заемащо публична длъжност; наличие на частен интерес на лицето или на свързано с него лице, по смисъла на §1, т.1 от ДР на ЗПУКИ; констатираният частен интерес да може да повлияе върху безпристрастното и обективно изпълнение на правомощията или задълженията му по служба.

В хода на административното производство Комисията не установи данни, които да сочат за възникване на конфликт на интереси по отношение на лицето, заемащо публична длъжност.

На първо място, анализът на нормативната уредба сочи, че „ЕСО“ ЕАД няма отношение към присъединяването на производствени обекти към електроразпределителната мрежа – дружеството нито ги разрешава, нито ги съгласува. По силата на чл. 116 от Закона за енергетиката присъединяването се осъществява от операторите на електроразпределителните мрежи, които в конкретния случай са „ЕВН България Електроразпределение“ ЕАД за ФТЕЦ „В.С.“ и ФТЕЦ „Ю.Е.Ю.М.“ и „ЧЕЗ Разпределение България“ АД за ФТЕЦ „К.-2“. Същото се отнася и за конкретните условия за достъп на всеки от въпросните производствени обекти до мрежата за производство на електрическа енергия, които се определят не от „ЕСО“ ЕАД, а от операторите на мрежите, към които първите са присъединени.

Всеки оператор на мрежа има правомощия само и единствено по отношение на ползвателите, присъединени към мрежата, която той управлява/експлоатира съгласно чл. 109, ал. 2, чл. 113, ал. 2, § 1 т.т. 34а, а) и 34б, а) от Закона за енергетиката. Съгласно чл. 115 от същия закон условията и редът, при които се осъществява дейността по управление на електроенергийната система и на електроразпределителните мрежи, както и дейността на оперативния дежурен персонал от електроенергийните обекти и електрическите уредби на крайните клиенти, се определят с наредба на министъра на икономиката и енергетиката. Видно от чл. 1 и чл. 2 на наредбата и разпоредбите на Закона за енергетиката, „ЕСО“ ЕАД в качеството му на оператор на преносна мрежа има правомощия единствено и само по отношение на ползвателите, присъединени към електропреносната мрежа, в т.ч. и операторите на електроразпределителните мрежи в качеството им на ползватели на тази мрежа. В този смисъл „ЕСО“ ЕАД няма преки правомощия към ползватели на електроразпределителната мрежа (в частност фотоволтаичните централи, присъединени към електроразпределителните мрежи на Република България“).

На следващо място, цените за произвежданата от ВЕИ електрическа енергия, в това число от въпросните обекти, за периода 2010-2013г. винаги са подлежали на определяне от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР). Това положение е регламентирано както в сегашната редакция на чл. 32 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ), така и в предишата, в сила от 03.05.2011г. В предхождащия период това е било разписано в чл. 21 от отменения Закон за възобновяемите и алтернативните енергийни източници и биогоривата. Видно от цитираните текстове законодателят регламентира механизъм за ценообразуване, осъществяван без каквото и да било пряко или косвено участие на „ЕСО“ ЕАД. Дружеството няма нормативни задължения и не участва в процеса на определяне на цени за изкупуване на произведената електрическа енергия както в разпределителните, така и в преносната мрежа.

Разпорежданията на „ЕСО“ ЕАД, касаещи режима на работа на електроцентралите, ползващи ВЕИ, са регламентираны в Закона за енергията от възобновяемите източници /ЗЕВИ/. Производството на електрическа енергия от възобновяеми източници се насърчава по реда на чл. 18 от ЗЕВИ. Този законоустановен приоритет е в резултат на възприемането на изискванията на Директива 2009/28/ЕО на Европейския съвет и на Съвета от 23.04.2009г. за насърчаване използването на електроенергия от възобновяеми източници. При спазването на критериите за сигурност на работа на електроенергийната система „ЕСО“ ЕАД осигурява преимуществена работа на електрическите централи, ползващи ВЕИ.

В тази връзка Комисията е изисквала информация от „ЕВН България Електроразпределение“ ЕАД и „ЧЕЗ Разпределение България“ АД за броя на фотоволтаичните централи, функциониращи на територията на двете електроразпределителни дружества. От представената информация е видно, че към 31.10.2013г. „ЕВН България Електроразпределение“ ЕАД е сключило договори за изкупуване на електрическа енергия с 951 бр. фотоволтаични централи, а „ЧЕЗ Разпределение България“ АД – с 434. Предвид изложеното не може да се приеме, че при осигуряване на преимществена работа на електрическите централи, ползващи ВЕИ, изпълнителният директор на „ЕСО“ ЕАД е оказвал предимство на свързаните с него юридически лица. Няма данни последните да са се ползвали с привилегировано положение в сравнение с останалите производители на електрическа енергия от ВЕИ.

Този извод допълнително се подкрепя от факта, че с „В.С.“ ЕООД и „Ю.Е.Ю.Е.“ ООД не са били сключвани каквито и да било договори, свързани с дейността на „ЕСО“ ЕАД в качеството му на Оператор на електроенергийната система на Република България, както и договори във връзка с възлаганите от „ЕСО“ ЕАД обществени поръчки.

Комисията служебно е извършила проверка относно наличие на несъвместимост по смисъла на чл. 5 от ЗПУКИ по отношение на И.Й., като такава не бе констатирана.

Наличието на свързани лица само по себе си не представлява конфликт на интереси. Свързаността създава риск от такъв в случаите, при които лицето, заемащо публична длъжност упражнява правомощия или изпълнява задължения по служба в интерес на свързаното с него лице.

При преценката на всички събрани в хода на производството доказателства Комисията не установи И.Й. в качеството си на изпълнителен директор на „ЕСО“ ЕАД да е упражнил правомощие по служба при наличието на свой или на свързано с него лице частен интерес. Липсата на частен интерес на лицето, заемащо публична длъжност или на свързани с него лица, от своя страна изключва наличието на конфликт на интереси и възможността за приложение на която и да било от нормите на чл. 6 – чл. 11 от ЗПУКИ.

Водена от горното и на основание чл. 27, ал. 2 от ЗПУКИ във връзка с чл. 7, т. 2 от ПОДКПУКИ, КОМИСИЯТА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И УСТАНОВЯВАНЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

РЕШИ:

НЕ УСТАНОВЯВА конфликт на интереси по отношение на И.В.Й., ЕГН ***** – изпълнителен директор на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД в периода 16.02.2010г.-14.03.2013г., тъй като същият в качеството си на лице, заемащо публична длъжност по смисъла на чл. 3, т. 22 от ЗПУКИ, не е упражнил правомощия по служба в свой или на свързано с него лице частен интерес.

На основание чл. 27, ал. 6 от ЗПУКИ прокуратурата може да подаде протест пред Административен съд – София град в 30-дневен срок от съобщаването.

Катя Станева

*Член на Комисията за предотвратяване
и установяване на конфликт на интереси*

Николай Николов

*Член на Комисията за предотвратяване
и установяване на конфликт на интереси*

Паскал Бояджийски

*Член на Комисията за предотвратяване
и установяване на конфликт на интереси*